

Motion till riksdagen 2021/22:4088

av **Mats Berglund (MP)**

Förbättrat skydd av nationalstadsparken i Stockholm

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förordningen om nationalstadsparken bör ändras så att länsstyrelsens vård- och utvecklingsplan ska få rättslig verkan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att länsstyrelsen ska ha i uppdrag att utöva tillsyn över nationalstadsparker och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att miljökonsekvensbeskrivningar alltid ska göras när det gäller åtgärder i eller utanför nationalstadsparker och som kan bedömas skada riksintresset, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att andra skyddsinstrument måste övervägas om inte respekten för lagen om nationalstadsparken ökar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

De områden som nu ingår i nationalstadsparken i Stockholmsområdet är av stor betydelse som plats för rekreation och återhämtning för storstadsbor. De är också viktiga för den biologiska mångfalden i regionen.

Efter omfattande utredningar fattade riksdagen beslut om att från och med den 1 januari 1995 låta inrätta den första och hittills enda nationalstadsparken i Sverige, Ulriksdal, Haga-Brunnsviken, norra och södra Djurgården med Fjäderholmarna. Beslutet i riksdagen var enhälligt. Området förklarades vara ett riksintresse och gavs en unikt stark ställning, därigenom att inga andra riksintressen – tätortens behov av expansion, militära anläggningar eller liknande – fick vägas mot nationalstadsparken.

Allt skulle i dag vara i sin ordning om kommunerna respekterade lagen eller om länsstyrelsen hade en strikt tillsyn, men länsstyrelsen har fortfarande efter 26 år inte åstadkommit en vård- och utvecklingsplan som har juridisk verkan och avsätter inte heller tillräckliga resurser för att bevaka detta riksintresse.

Som det nu är bygger försvaret av detta av riksdagen beslutade riksintresse i alltför hög utsträckning på att ideella organisationer bevakar, uppmärksammar och överklagar rivningar av kulturbyggnader, detaljplaner som flyttar ut stenstaden i parken, fällningar av månghundraåriga träd, genomförandet av stora motorvägsbyggen och nöjesanläggningar i parken med mera.

Miljöpartiets uppfattning är att situationen är ohållbar och i längden kommer att innebära att parken bit för bit exploateras, om inte lagen respekteras. I första hand vill vi stärka lagen, i andra hand överväga andra skyddsinstrument.

Länsstyrelsen i Stockholms län har genom en särskild förordning i uppdrag att fastställa en vård- och utvecklingsplan för parken samt att hålla uppsikt över parken. Den vård- och utvecklingsplan som nu gäller sedan 2012 saknar tyvärr helt juridisk verkan. ”Uppsikt” är ett oprecist uttryck, som varken anger ambitionsnivå eller rättsverkan.

Nationalstadsparksförordningen bör därför skärpas så att länsstyrelsens vård- och utvecklingsplan får rättslig verkan. Länsstyrelsen bör i fortsättningen ha tillsynsansvar för parken.

Lagen förbjuder inte att åtgärder vidtas i eller i angränsande områden till parken. Men den ställer kravet att åtgärderna inte får medföra intrång i parklandskap eller naturmiljö och ej heller skada det historiska landskapets natur- och kulturvärden. Avgörande vid bedömningarna av olika åtgärder såsom husbyggnationer, vägbyggen, hårdgörningar av parkmark med mera är miljökonsekvensbeskrivningarna. Vore dessa välgjorda och om de togs på allvar av länsstyrelse och domstolar skulle mycket vara vunnet och en fortsatt utveckling av parken och de verksamheter som i dag finns i parken kunna fortskrida harmoniskt.

Därför föreslås i den här motionen att det i miljöbalken tas in en bestämmelse om att miljökonsekvensbeskrivningar alltid ska göras när det gäller åtgärder i eller utanför nationalstadsparker som kan bedömas skada riksintresset. Åtgärder som påverkar en nationalstadspark likställs därmed med åtgärder som påverkar skyddade naturområden enligt 7 kap. miljöbalken vad gäller krav på miljökonsekvensbeskrivningar.

Med dessa skärpningar är förhoppningen att få till stånd en ökad respekt för lagen om nationalstadsparken. Om så inte sker måste andra skyddsinstrument övervägas, såsom natur- och kulturresevat.

Mats Berghund (MP)